

Nu blommar det!

I det här uppdraget observerar och namnger eleverna en blommas olika delar. De får också möjlighet att resonera om blommans funktion för växters sexuella förökning, samt om olika strategier för pollinering.

Nu blommar det!

mål

Målet med det här uppdraget är att du ska kunna

- beskriva blommans olika delar med vetenskapliga begrepp
- förklara vad ståndare, pistill, pollen och kronblad har för funktion för växten
- beskriva några olika sätt som växter befruktas på.

När blomknopparna slår ut kan ni titta närmare på hur blomman ser ut, och jämföra den med andra blommor. Vilka delar består en blomma av och vilken funktion har egentligen de olika delarna?

* Fundera på

- Varför blommar blommor?
- Är det bara blommor som blommar?

✂ 1. Blomman

Ni behöver:

1 blommande planta

1 förstoringsglas

er odlingskub.

- Undersök blommorna ni får av din lärare med förstoringsglas. Använd ledtrådarna intill för att peka ut vad som är blommans hanliga könsorgan, ståndare, och honliga könsorgan, pistill.
 - Var tror ni att växtens spermier finns? Var finns äggcellerna?
 - Vad kan begreppet pollinering betyda?
 - Vilken skillnad tror ni att det är mellan växter som är självbefruktade och korsbefruktade?
 - Varför är ofta insekter viktiga för blommors befruktning?
 - Vad kan det vara hos blomman som lockar insekterna till sig?
 - Många växter pollineras med hjälp av vinden. Jämför bilderna nedan och försök dra slutsatser om vilken av växterna som pollineras av insekter och vilken som pollineras av vinden.

Ståndarknapparna är fulla med pollen. Pollen kallas också för frömjöl.

Pistillen är flikig upptill. Under den finns en behållare, som kallas fruktämne. Här finns fröämnet som bildar växtens frön.

Timotej *Phleum pratense*

Nypon *Fructus cynosbati*

☒ 2. Åkerkålens blommor

- Ta fram era blommande åkerkålplantor. Använd förstoringsglas för att kunna titta riktigt noga på blommorna.
 - Rita av en av blommorna. Var uppmärksam på att de olika delarna blir lagom stora i förhållande till varandra och att varje del sitter på rätt ställe.
 - Skriv ut namn på blommans delar: kronblad, foderblad, ståndare, pistill.
 - Tror du att åkerkålen är självpollinerad, vindpollinerad eller pollineras av djur? Motivera hur du tänker.

☒ 3. Planera ett eget experiment

- Hur skulle du kunna göra en undersökning för att ta reda på hur åkerkålen pollineras?
- Använd meningarna nedan som stöd för en planering:
 - Jag tror att åkerkålen pollineras av...
 - Det tror jag därför att...
 - För att undersöka detta ska jag göra så här:
 - Det jag måste tänka på för att mitt försök ska fungera är att...
 - Om min hypotes stämmer kommer jag att se det när...

☐ Sammanfatta och diskutera

- Vilka är växtens könsorgan?
- Vad händer med växten om det inte blir någon pollinering?
- Ge exempel på några olika sätt som pollinering kan gå till.
- Hur kan man känna igen en planta som pollineras av insekter?